

УДК 78.03(477) «1991/2000»
DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/63-2-16>

Олена ШЕВЧЕНКО,
orcid.org/0000-0002-2619-7222
кандидат мистецтвознавства,
доцент кафедри академічного та естрадного вокалу і звукорежисури
Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв
(Київ, Україна) olenas12345@gmail.com

ФЕНОМЕН УКРАЇНСЬКОГО ФОЛЬКЛОРУ: ТРАНСФОРМАЦІЯ В КОНТЕКСТІ ДЖАЗУ ТА РОК-МУЗИКИ

Характеристика основної теми. Наш час ознаменований зламним, якоюсь мірою навіть кризовим етапом в еволюції народної музичної культури, в якому традиційне поступово відсувається та видозмінюється. Феномен українського музичного фольклору полягає в його багатовимірності, який, з огляду на новітні тенденції в сучасному музичному просторі та за своєю природою містить в собі інноваційність ідеї. Таким чином, трансформація українського музичного фольклору – це характерне поєднання давніх фольклорних мотивів з класичною імпровізаційністю джазу та роковим звучанням, з іноді різкою зміною непритаманних для українського фольклору гармоній та нехарактерними для українського мелосу ритмів. І, насамперед, це якісний сплав, глибоке взаємопроникнення та, як результат, безперечна самобутність.

Мета роботи – дослідити феномен українського фольклору в процесі трансформаційного розвитку джазу та рок-музики. **Методологія дослідження** полягає у застосуванні низки підходів: історичний – у накопиченні даних, отриманих з першоджерел, музикознавчої та мистецтвознавчої літератури з обраної теми; аналітичний – у використанні мистецтвознавчої та культурологічної літератури; системний, який дозволив узагальнити художньо-естетичні особливості українського музичного фольклору та сучасних жанрів джазу та рок-музики; теоретичний та прогностичний метод – дозволив підвести підсумки дослідження й обґрунтувати пропозиції щодо розв'язання складних питань, що постали перед сучасним українським музикознавством. **Наукова новизна:** вперше в національному мистецтвознавстві репрезентовано унікальність феномену українського музичного фольклору в контексті трансформаційного процесу, який синтезував давні українські пісенні традиції з новітніми доробками західноєвропейської музичної культури.

Ключові слова: музичний фольклор, народна творчість, українська народна пісня, культурно-мистецький простір, сучасна естрадна музика, фольк-джаз, етно-рок, молодіжне середовище.

OLENA SHEVCHENKO,
orcid.org/0000-0002-2619-7222
Candidate of Art History,
Associate Professor at the Department of Academic
and Pop vocals and Sound Engineering
National Academy of Culture and Arts Management
(Kyiv, Ukraine) olena_sheva@ukr.net

THE PHENOMENON OF UKRAINIAN MUSICAL FOLKLORE: TRANSFORMATION IN CONTECST OF JAZZ AND ROCK MUSIC

Our time is marked by a significant, even crisis, stage in the evolution of folk music culture, in which the traditional gradually recedes and undergoes transformation.

The phenomenon of Ukrainian musical folklore consists in its multidimensionality, which, given the latest trends in the modern musical space and by its very nature, contains innovative ideas. Thus, the transformation of Ukrainian musical folklore is a characteristic combination of ancient folk motifs with classical improvisational jazz and rock sound, with sometimes a sharp change of harmonies uncharacteristic of Ukrainian folklore and rhythms uncharacteristic of Ukrainian melos. And, first of all, it is a quality alloy, deep interpenetration and, as a result, undeniable originality.

The aim of the work is to explore the phenomenon of Ukrainian folklore in the process of transformative development of jazz and rock music. The research methodology involves the application of a number of approaches, including historical – in accumulating data obtained from primary sources, musicology and art criticism literature on the chosen topic; analytical – in using art and cultural studies literature; and systemic, which allowed to generalize the artistic and aesthetic features of Ukrainian musical folklore and modern genres of jazz and rock music. The theoretical and predictive method allowed to summarize the research results and justify proposals for solving complex issues facing modern

Ukrainian musicology. Scientific novelty: for the first time in national art criticism, the uniqueness of the phenomenon of Ukrainian musical folklore in the context of the transformative process is represented, which synthesized ancient Ukrainian song traditions with the latest achievements of Western European musical culture.

Key words: musical folklore, folk creativity, Ukrainian folk song, cultural and artistic space, modern pop music, folk-jazz, ethno-rock, youth environment.

Постановка проблеми. Український музичний фольклор – є значною частиною народної художньої культури, а також одним із основних напрямів духовного збагачення народу. Сучасні західноєвропейські впливи, які починали свій відлік ще на початку ХХ століття, охопили культурне життя пострадянського молодіжного середовища і згодом стимулювали зародження нових жанрів в сучасному музичному мистецтві України. Сьогодні як ніколи, соціально-культурні та політичні зміни в усьому світі, і, особливо в Україні, диктують переосмислення українського фольклору, а саме усвідомлення трансформації традиційних українських народних пісень (переспіви давніх родинно-побутових пісень, календарно-обрядових та інше, що містять етно-тенденції, які чітко виокремили та намітили подальший розвиток таких жанрів, як джаз та рок-музика в Україні.

В сучасному мистецтвознавстві останнього десятиліття характерна посилена увага до вивчення не лише академічних сталих й традиційних напрямків музичної культури, а й до вивчення музичної мови картин світу через призму сучасних методів та форм, зокрема до дослідження культурологічного змісту їхніх базових концептів.

Аналіз досліджень. Широко відомо, що поняття «фольклор» (з англ. «народна мудрість», «народне знання») в науковий обіг ввів англійський історик та бібліограф Вільям Томс ще у 1846 році. Український фольклор охоплює надзвичайно широкий діапазон народної творчості: поетичний, музичний, хореографічний та драматичний напрямки. Український музичний (і не лише) фольклор, увібравши в себе естетичний, утилітарний, моральний, правовий та світоглядний досвід сотень поколінь, в широкому розумінні став своєрідним конденсатом духовної історії людства від найдавніших часів аж до сьогодення (Іваницький, 1999: 4). Перші форми художньої народної творчості несвідомо становили певну частину трудової та обрядово-магічної діяльності, які мали чисто утилітарне значення, яке поступово почало видозмінюватися за допомогою естетичних почуттів.

Український музичний фольклор являє собою досить складну та, водночас, надзвичайно цікаву систему, яку можна назвати, як жанрово-родова структура. Відомий український науковець, фольклорист та педагог Анатолій Іванович Іваниць-

кий виокремлює фольклор на такі окремі видові жанрово-тематичні групи, як: дитячий фольклор (лічилки, дражнилки, колискові пісні, забавлянки, небиліці, пісні до казок тощо), трудові пісні, інструментальна музика, танцювальне мистецтво, календарно-обрядовий фольклор (колядки, щедрівки, веснянки, русальні та царинні пісні, гаївки, купальські та петривчані пісні, обжинкові тощо), родинно-обрядові пісні (весільні пісні, поховальна обрядовість тощо), а також епічні (думи), лірико-епічні пісні (балади), суспільно-побутові пісні (козацькі, чумацькі, рекрутські), усно-писемна культура XVIII–XIX ст. (канти, пісні-романси, стрілецькі та повстанські пісні. При цьому кожна з вищезазначених груп має свою багатожанрову систему, свої особливості та похідні види (Іваницький, 1999: 5).

Так історично склалося, що Україна має багату музичну спадщину, велика частина якої зберігається в архівах. Проте одне лише зберігання робить фольклор елітарним мистецтвом для вузького кола спеціалістів (15, 2022). Аналіз стану сучасного музичного простору останніх десятиліть показує, що багато провідних вітчизняних джаз-, рок- та поп-музикантів все частіше починають звертатися до рідних пісенних традицій. В результаті поєднання елементів фольклору з різними стилями, серед яких джаз, рок, європейська академічна музика та неєвропейський фольклор, відбувається переосмислення та переформатування у новий напрямок, такий як фольк-джаз, етно-рок та багато інших. Так, процес зародження та становлення такого напрямку, як фольк-джаз відбувався у декілька етапів, мова про які буде йти нижче.

Широковідомо, що усю музичну культуру в цілому можна розподілити на три пласти: фольклор, музику класично-академічних традицій і – «музичне повітря», або музику, яка постійно оточує нас у повсякденному житті, тобто функціонує у побуті. Відповідно пласти музичної культури можуть перетинатися, але ні в якому разі не синтезуватися. З вищесказаного природно виникає питання: до якого з цих пластів слід віднести такі музичні жанри, як рок-опера, рок-симфонія, рок-ораторія, рок-сюїта, фольк-рок, етно-рок, кантрі-рок, джаз-рок, афро-рок, інді-рок, бароко-рок, електронний рок; виконання народних пісень з елементами рок-н-ролу, регі, латиноамерикан-

ських танцювальних мотивів, а також блюзу, боса нова та багатьох інших. Сьогодні цей список стилів має достатньо широкий діапазон і майже щороку можемо спостерігати появу нових музичних напрямків, як результат пошуків та експериментів музикантів.

Професійна масова музична культура, що виникла на початку ХХ століття, теж в основу взяла саме народнопісенні мелодії. Як вже було зазначено вище, саме народнопісенний афроамериканський жанр «блюз» ліг в основу провідних музичних стилів першої половини та середини ХХ століття – джазу, ритм-н-блюзу, соулу та рок-н-ролу. Також опосередковано він вплинув на мюзикл та інші сценічні жанри ХХ століття. Можна сказати, що вся сучасна масова музична культура з'явилась із блюзу. Проте, коли стилі та жанри почали виходити за кордони США та розвиватись у західно- та східноєвропейських країнах та країнах Азії, вони почали збагачуватись місцевими фольклорними інтонаціями. Не стала винятком і рок-музика (Бартвіцький, 2019: 17).

У роботі «Рок-музика як фактор розвитку культури другої половини ХХ століття» Л. Васильєва визначає рок-музику як складне утворення, що включає течії за музичними й немусичними ознаками: за належністю до певних соціально-культурних рухів («психоделічний рок», хіпі, панк-рок), за віковою зорієнтованістю (рок для підлітків, рок для дорослих), за динамічною інтенсивністю («важкий рок», «м'який рок»), за рівнем технічного оснащення (електронний рок), за взаємодією з іншими музичними традиціями («афро-рок», «бароко-рок», «фолк-рок», «джаз-рок»), за місцем у системі художньої культури (комерційний «поп-рок», елітарний «рок-авангард») (Раба, 2020: 7).

Мета статті – дослідити феномен українського музичного фольклору в процесі трансформаційного розвитку джазу та рок-музики.

Наукова новизна полягає в тому, що вперше в національному мистецтвознавстві репрезентовано унікальність феномену українського музичного фольклору в контексті трансформаційного процесу, який синтезував давні українські пісенні традиції з новітніми доробками західноєвропейської музичної культури

Виклад основного матеріалу. З огляду на те, що в Україні, як і в більшості західноєвропейських країн, джаз історично охоплює більш ширший часовий діапазон, ніж рок-музика, слід розглянути обидва напрямки окремо, розпочавши саме з моменту зародження та становлення джазу в Україні.

Природньо, що український фольк-джаз бере свій початок з часів радянського культурного простору, в якому зарубіжне мистецтво постійно було присутнім (як легально, так і нелегально), а також справляло помітний вплив на розвиток усєї радянської естрадної музики. Вхідження джазу до радянського культурного-мистецького середовища було надзвичайно стрімким. А саме, починаючи з 1922 року – з появою надзвичайно популярного джаз-бенда Валентина Парнаха, його участі у відкритті 1 травня 1923 року сільсько-господарської виставки та його статей в журналах «Вещь», «Зрелища» (Романко, 2001: 21). Проте такий джаз скоріше пропагував (копіював) класичні зразки американського (так званого чорного) джазу і на якусь оригінальність ще, нажаль, не претендував.

Біля витоків радянської популярної пісні 1930-х років стояли співаки та композитори, так чи інакше пов'язані з джазом (Романко, 2001: 22). Серед найвидатніших – вихідці саме з України: співак, актор Леонід Утьосов та композитор Ісак Дунаєвський. Так, у 1928 році Леонід Утьосов створив перший! в СРСР «теа-джаз» (театралізований джаз). Вже в 1946 у Києві на базі клубу «Дніпро» був створений джазовий оркестр, який очолив Петро Кеслер, а в 1959 році розпочав активну творчу діяльність професійний естрадний колектив, створений композитором і диригентом Євгеном Зубцовим з музикантів самодіяльних оркестрів Будинку культури «Метробуд», клубу МВС та Будинку офіцерів (Сапожнік, 2003: 26).

Однак, коли саме слово «джаз» у 1948 році потрапило в опалу, для творчого колективу Леоніда Утьосова «знайшли» іншу назву – естрадний оркестр, а більшу частину джазових колективів, яких на той час вже з'явилось чимало, перестали «помічати», що фактично означало – ліквідацію (Шевченко, 2010: 49). Пізніше, в 1950-х роках джаз як такий був вилучений з музичного обігу країни. Джазовими стали називати естрадні по своїй суті оркестри, які широко популяризували радянську масову пісню та легку, розважальну естрадну музику, тим самим породжуючи суцільну термінологічну невизначеність. Поступово з приходом моди на рок-н-рол, соціальна гострота та реакційність якого була більш відчутна, ніж джазу, тиск з боку офіційних установ щодо останнього поступово йшов на спадок.

В 1970-х роках (особливо в другій половині 1970-х) в період так званої «хрущовської відлиги» сучасна естрадна музика України ознаменована значними змінами, які відобразилися в таких творах, які є зразками синтезу джазового

та національного мислення (неперевершені твори Ігоря Поклада, Олександра Білаша, Володимира Івасюка, Ігоря Шамо та ін.). Яскравим прикладом 1970-х років поєднання української мелодики та джазових настроїв можна згадати широковідому пісню Ігоря Шамо «Києве мій», в якій природньо переплелися мелодійність української ліричної пісні та складні джазово-блюзові гармонійні ходи. А в результаті швидкої популярності та народної любові сьогодні сміливо можна назвати цю надзвичайно красиву композицію – гімном нашої столиці.

Пізніше, приблизно кінець 1980-х – початок 1990-х років, відбувається переосмислення джазової стилістики на національному ґрунті (гурти «Нічлава Блюз», «Пікардійська терція», «Анна Марія», твори Ганни Гаврилець, Ігоря Корнілевича, пізніше гурт «Чорні черешні», вокальне тріо «Древо», бандурист Роман Гриньків) (Шевченко, 2010: 50).

Починаючи з 2000-х років на хвилі національного піднесення, підкріплене ідеями незалежності молоді держави, відбувається новий сплеск українського етно-джазу. Яскравим прикладом є джазова програма «Лемківська сюїта» Антона Півоварова, як яскравий зразок глибокого переосмислення та органічного поєднання різних інтонаційних практик, де присутній і фольклор, і джаз у нерозривному вишуканому сплаві, а також запис альбому «Коломийки Live» (2007 р.) і творчість відомого бас-гітариста, співвласника проєкту «Jazz-Коло» Ігоря Закуса та Z-Band. Також в цей період слід відмітити збірку джазових аранжувань української народної та популярної музики під назвою «Ukrainian Roots in Jazz» («Українське коріння в джазі»), яка вийшла у 2008 році. Колекція етно-джазових імпровізацій та українських народних пісень була записана такими відомими джазовими музикантами, як Сергій Данилов, Млада, Джон Стетч, «Брати блюзу», «Каунас-Біг-бенд», Мартін Шрак, Вагіф-Мустафа-Заде, Дмитро Найдич, польсько-бразильський дует Гражини Авгушак та Пауло Гарсія. Цей альбом у подальшому здобув неабияку популярність серед любителів української інтелектуальної музики і став черговим доказом якісного сплаву та поєднання українського мелосу з творчістю джазових музикантів різних країн світу (16, 2022).

Прояв національного, тобто фольклорних мотивів можна простежити у процесі розвитку української (радянської) естрадної пісні, ще в 1950-1970-х роках, в період хрущовської відлиги, коли музичне мистецтво України було означено новим сплеском ліричної музики з національними мотивами (Токарев, 1990: 52). Трохи згодом, період 1960-х – початок 1980-х років

українська (радянська) естрадна пісня здебільшого базується на поєднанні біг-бітових ритмів та інтонаційних елементів «ліричної пісні з образно-мовною стилістикою класичного українського фольклорно-побутового романсу (Архимович, 1990: 176). Значним культурним проривом, можна навіть сказати музичною революцією, стала подія – у 1989 році у Чернівцях відбувся Перший республіканський фестиваль української поп-музики «Червона Рута». Як з'ясувалося, українські мелодії, що були відомі в усьому світі, були озвучені співаками майже з усього світу – Австралії, Аргентини, Канади, Сполучених Штатів Америки, Югославії, Польщі, Чехословаччини (Токарев, 1990: 27). Таким чином, фестиваль, що був запланований як республіканський, фактично виріс до міжнародного рівня, що у майбутньому дав могутній поштовх для новітніх пошуків молодих музикантів в стилі поп- та рок- музики.

Сьогодні можна говорити про динаміку розвитку, краще сказати, певну трансформацію саме українського музичного фольклору в контексті року-музики, розвиток якої можна простежити у декілька етапів. Перші спроби «злиття» українського музичного фольклору та електронної музики були започатковані пошуками у фанк-аранжуванні народних пісень у виконанні надзвичайно популярних на той час (не лише в Україні, а й у всьому Радянському Союзі) ВІА 1980-х «Водограй», «Червона Рута», «Кобза», «Беркут» та інші. Згодом їхні традиції продовжили такі українські естрадні виконавці, як Марія Бурмака, Віктор Павлик, Іларія, Росава, Тоня Матвієнко та багато інших.

Починаючи з 1980-х років фольклорні мотиви можна прослідкувати в електронному звучанні таких напрямків, як електро-поп, ньюромантик, синті-поп, диско, техно, які відкрили епоху танцювальної електронної музики, і згодом лягли в основу таких напрямків рок-музики як електро-фолк, панк-фольк-рок, айсід-джаз та інші (дует «Автентичне життя» та Катя Chilly, гурт «Воплі Відоплясова» ін.) (Шевченко, 2018: 8). Початок 1990-х років, разом із боротьбою за незалежність України, приніс появу давно очікуваної на тлі розгорнутої російської музичної культури надзвичайно цікавих українських музичних груп, як наприклад «Брати Гадюкіни» із сестричкою Вікою, «Не журись» та інші. У Львові виникли музичні гурти «Мертвий півень» (соліст М. Барбара) та «Плач Єремії», пізніше «Пікардійська терція», які сьогодні уже називають культовими. Так, соліст гурту «Плач Єремії» Тарас Чубай, син відомого поета та правозахисника Грицька Чубая

взявся як професійний музикант «виспівати» дуже популярну, передусім серед львівської інтелігенції, поезію свого батька. Згодом Тарас разом із групою «Скрябін» почав обробляти стрілецькі пісні, пісні бійців УПА (Української повстанської армії). Третя львівська група «Пікардійська терція» (усі три були згуртовані об'єднанням мистецького центру «Дзига»), вони створюють пісні на тексти М. Вороного, О. Шевченка, а також обробляють високомистецькі зразки українського фольклору, передусім західного регіону (Покальчук, 2000: 57).

Подальший процес активних пошуків поєднання народного мелосу та елементів різних стилів – року, попу, джазу, фанку та регбі розпочався у середині 1990-х років. (Це можна назвати другим етапом). Майданчиком для подібних музичних експериментів стали ряд фестивалів («Червона Рута», «Мазепа-фест», «Країна мрій», «Рок-екзистенція», «Шешори», «Ростоки», «Етно-еволюція», «Трипільське коло», «Потяг ДО Яремче», «Київська Русь» та інші), які дали можливість розкрити цілу низку молодих талановитих музикантів, які в результаті стали основоположниками цілих напрямків в українській рок-музиці.

Не треба, мабуть, доводити, що найтоталітарнішому знищенню у застійні роки підлягали ті жанри, які мали виразне соціальне спрямування: сатира, авторська пісня, рок-музика. Фактично вони перестали існувати. Хоч український рок – групи «Еней» з Києва, «Арніка» зі Львова були чи не найсамобутнішими серед аналогічних в країні.

З плином часу, з розпадом Радянського Союзу, з політичними змінами в Україні, змінювалося і відношення до таких альтернативних течій як рок-музика, панк, рейв, хеві-метал тощо. В одному з інтерв'ю* відомий український продюсер Олександр Лисокобилко відзначив: «1990-ті роки – це розквіт українського рок-н-ролу. Це і «ВВ», «Даун Таун» (“Down Town”), «Колезький Ассессор», «Табула Раса», «Брати Гадюкіни» та багато інших», які дійсно були явищем, якісно відмінним від, скажімо, англійського року. «Українська молодіжна музика 1990-х років, – продовжує Олександр Володимирович, – це те, що наболіло, накипіло і, нарешті, виплеснулося». Вважаємо, – продовжує О.Лисокобилко, – що в Україні західно-європейська рок-музика, адаптувавшись до місцевого фольклору, втрачає (а, можливо, вже частково втратила) свою соціальну гостроту [*інтерв'ю було проведено 19.06.2006 року автором статті в ході написання дисертаційного дослідження]. Як приклад – Руслана, «ВВ», «Зруйновані барикади», Таліта Кум, «Плач Єремії», «Скрябін», «Гайдамаки» та інших. Також тут слід погодитись

і з тим фактом, що творчість жодного з цих виконавців не слід відносити до стилю класичного року [*інтерв'ю було проведено 19.06.2006 року автором статті в ході написання дисертаційного дослідження].

Продовжуючи роздуми про становлення українського року в одному зі своїх інтерв'ю* Олександр Чернега, відомий український саунд-продюсер та звукорежисер, взагалі не визнає такого поняття, як український рок. При цьому О.Чернега частково припускає що російський рок – більш агресивний, аргументуючи, що рок-музика може бути лише англійською, адже вона базується на кельтському фольклорі та музиці трубадурів та труверів, в той час, як український фольк-рок природньо поєднав у собі риси обох жарнів [*інтерв'ю було проведено 24.12.2006 року автором статті в ході написання дисертаційного дослідження].

З середини 2000-х років в Україні – ознаменований третій етап – спостерігається нова хвиля етно-руху, що полягає у спільних проектах, де рок-музиканти починають співпрацювати з фольклорними ансамблями. Народні пісні в кавер-версіях, виконання яких на сучасний манер стають трендом серед українських поп- та рок-виконавців. Таке сучасне музичне наповнення пропонує добірку надзвичайно цікавих, іноді незвичайних переспівів, «вдихнувши» в них нове життя, що дозволили давнім текстам зазвучати по-свіжому. Так званий «ф'южн», тобто злиття, можна прослідкувати в композиціях на основі обробки українських народних пісень у таких стилях як, рок, панк-рок, хіп-хоп та інші (Шевченко, 2028: 13). Серед найяскравіших представників етно-руху в Україні можна назвати такі рок-гурти як: «Воплі Відоплясова», «Брати Гадюкіни», «Брати Карамзови», співачка Вікторія Врадій; поп-рок: «Океан Ельзи», «Одрі», «MadHeads», «Друга Ріка», «Димна суміш», «Зруйновані барикади», «Табула Раса»; український блюз: «Пікардійська терція», «Нічлава Блюз», «Чорні черешні», дует Кримо-вих; український фольк-рок, етно-рок: співачки Руслана, Катя Чілі, Росава, пізніше KAZKA, гурти «Чумацький шлях», «Гайдамаки», «Мертвий півень», «Гуцул Каліпсо», «Тартак», «ВІЙ», «Мандри», KozakSistem і Тарас Чубай, «Дримба-ДаДзига»; український брейк-данс, хіп-хоп, реп: «ТНМК», «ВуЗВ», «Кому вниз» та багато інших (Шевченко, 2010: 140).

Починаючи з 2000-х років на хвилі національного піднесення, підкріплене ідеями незалежності молоді держави, відбувається новий сплеск українського етно-джазу. Яскравим прикладом є джазова програма «Лемківська сюїта»

Антон Півоварова, як яскравий зразок глибокого переосмислення та органічного поєднання різних інтонаційних практик, де присутній і фольклор, і джаз у нерозривному вишуканому сплаві, а також запис альбому «Коломийки Live» (2007 р.) і творчість відомого бас-гітариста, співвласника проєкту «Jazz-Коло» Ігоря Закуса та Z-Band. Також в цей період слід відмітити збірку джазових аранжувань української народної та популярної музики під назвою «Ukrainian Roots in Jazz» («Українське коріння в джазі»), яка вийшла у 2008 році. Колекція етно-джазових імпровізацій та українських народних пісень була записана такими відомими джазовими музикантами, як Сергій Данилов, Млада, Джон Стетч, «Брати блюзу», «Каунас-Біг-бенд», Мартін Шрак, Вагіф-Мустафа-Заде, Дмитро Найдич, польсько-бразильський дует Гражини Авгушак та Пауло Гарсія. Цей альбом у подальшому здобув неабияку популярність серед любителів української інтелектуальної музики і став черговим доказом якісного сплаву та поєднання українського

мелосу з творчістю джазових музикантів різних країн світу (16, 2022).

Висновки. Отже, феномен українського музичного фольклору полягає в його багатомірності, який, з огляду на новітні тенденції в сучасному музичному просторі та за своєю природою містить в собі інноваційність ідеї. Таким чином, трансформація українського музичного фольклору – це характерне поєднання давніх фольклорних мотивів з класичною імпровізаційністю джазу та роковим звучанням, з іноді різкою зміною непритаманних для українського фольклору гармоній та нехарактерними для українського мелосу ритмів. І, насамперед, це якісний сплав, глибоке взаємопроникнення та, як результат, безперечна самотність.

Підсумовуючи усе вище сказане, хотілося б спрогнозувати майбутнє українського фольклору, який, як традиційне мистецтво, поступово відсувається, перетворюючись на «фольклорну спадщину», з іншого боку – викристалізовується, перетворюючись у новітні мистецькі форми.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бартвіцький Т. Українські гурти другої половини ХХ століття як культурно-мистецький феномен : магістерська робота. Київ : НАКККіМ, 2019. 56с.
2. Васильєва Л.Л. Рок-музика як фактор розвитку культури другої половини ХХ століття : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : 17.00.01. Київ : КНУКіМ, 2004. 31 с.
3. Дайджест-89. Київ : Театрально-концертний Київ : Фонограф, 1989. 80с.
4. Іваницький А.І. Українська народна музична творчість : Навчальний посібник / за ред. М.М. Поплавського. 2-е вид. допрацьоване. Київ : Музична Україна, 1999. 222с.: нот.
5. Історія української радянської музики : Музична культура Радянської України. Л.Б. Архімович, Н.І. Грицюк, Л.М.Грисенко та ін. Київ : Музична Україна, 1990. 296с.
6. Покальчук Ю. Український сучасний рок : проблеми тексту. Київ : Слово і час, 2000. № 12, С.57-58.
7. Раба І.Ю. Українські гурти другої половини ХХ століття як культурно-мистецький феномен : магістерська робота. Київ : НАКККіМ, 2020. 56с.
8. Романко В.І. Джаз у музичній культурі України : соціокультурна та музикознавча інтерпретації : дис. ... канд. мистецтвознавства : 17.00.01. Київ, 2001. 193 с.
9. Сапожник О.В. Антологія української популярної естрадної музики. Частина друга : навчальний посібник. Київ : ДАКККіМ, 2003. 165 с.
10. Сердюк О.Г. Проблеми розвитку української музичної естради: криза жанру. Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія : Мистецтвознавство. № 2 (9). Тернопіль, 2002. С. 66.
11. Солодовник В. Естрада. Нариси української популярної музики. Київ : УЦКД, 1998. С. 139–160.
12. Токарев Ю. Трампліни до «зірок». Київ : Музика, 1990. травень-червень № 3. С. 8–9.
13. Шевченко О.Г. Концепт «ф'южн» в сучасній рок-музиці України. *Мистецтвознавчі записки* : зб. наук. праць. Київ, 2018. Вип. 41. С. 102–107.
14. Шевченко О.Г. Українська популярна музика : витоки та проблематика (1920–1990 рр.) : дис. ... канд. мистецтвознавства : 26.00.01. Київ : КНУКіМ, 2010. 170 с.
15. Holden, Stephen (1988) Holden S. Review / Music; SteveForbert'sFolk-Rock. TheNewYorkTimes, Retrieved from <https://www.nytimes.com/1988/09/22/arts/review-music-steve-forbert-s-folk-rock.html>
16. З того буде фольк! *Український фольклор : традиції та сучасність* : веб-сайт. URL : <https://platfor.ma/z-togo-bude-folk/> (дата звернення 15 лютого 2022 р.)

REFERENCES

1. Bartvitskyi T. (2019) Ukrainski hurty druhoi polovyny XX stolittia yak kulturno-mystetskyi fenomen : mahisterska robota. [Ukrainian groups of the second half of the twentieth century as a cultural and artistic phenomenon]. Kyiv : NAKKKiM. 56 s. [in Ukrainian].

2. Vasylieva L.L. (2004) Rok-muzyka yak faktor rozvytku kultury druhoi polovyny KhKh stolittia : avtoref. dys. ... kand. mystetstvoznavstva [Rock music as a factor in the development of culture of the second half of the twentieth century: Extended abstract of candidate's thesis : 17.00.01]. 31s. Kyiv [in Ukrainian].
3. Digest-89 (1989) Daidzhest-89. Kyiv : Teatralno-kontsertnyi Kyiv : Fonohraf [Theater and Concert Kyiv]. 80 s. Kyiv : Phonograph [in Ukrainian].
4. Ivanytskyi A.I. (1999) Ukrainska narodna muzychna tvorchist : Navchalnyi posibnyk / za red. M.M.Poplavskoho. [Ukrainian folk music]. 222 s. Kyiv: Musical Ukraine [in Ukrainian].
5. Arkhimovich, L.B., Hrytsiuk, N.I., Hrysenko, L.M. al. (1990) Istoriia ukrainskoi radianskoi muzyky : Muzychna kultura Radianskoi Ukrainy. [History of Ukrainian Soviet music: Musical culture of Soviet Ukraine. 296s. Kyiv : Musical Ukraine [in Ukrainian].
6. Pokalchuk, Yu. (2000) Ukrainskyi suchasnyi rok : problemy tekstu. [Ukrainian modern rock: problems of the text]. Kyiv : Slovo i chas. № 12, S. 57–58. Kyiv : Word and time [in Ukrainian].
7. Raba, I.Iu. (2020) Ukrainski hurty druhoi polovyny XX stolittia yak kulturno-mystetskyi fenomen : mahisterska robota. [Ukrainian bands of the second half of the twentieth century as a cultural and artistic phenomenon]. Kyiv : NAKKKiM, 2020. 56 s. Kyiv [in Ukrainian].
8. Romanko V.I. (2001) Dzhaz u muzychnii kulturi Ukrainy : sotsiokulturna ta muzykoznavcha interpretatsii : dys. ... kand. mystetstvoznavstva : 17.00.01. [Jazz in the musical culture of Ukraine: sociocultural and musicological interpretations] Kyiv 193 s. [in Ukrainian].
9. Sapozhnik O.V. (2003) Antolohiia ukrainskoi populiarnoi estradnoi muzyky. [An anthology of Ukrainian popular pop music]. Chastyna druha : navchalnyi posibnyk. Kyiv : DAKKKiM, 165 s. [in Ukrainian].
10. Serdiuk O.H. (2002) Problemy rozvytku ukrainskoi muzychnykh estrady: kryza zhanru. [Problem of development of ukrainian music variety: crisis of genre]. Naukovi zapysky Ternopilskoho derzhavnogo pedahohichnoho universytetu imeni Volodymyra Hnatiuka. Serii : Mystetstvoznavstvo. № 2 (9). Ternopil, S.66 : Scientificnotes of Ternopil State Pedagogical University name dafter Volodymyr Hnatyuk. Series: Art History, 2. 66 s. [in Ukrainian].
11. Solodovnyk, V. (1998) Estrada. Narysy ukraenskoji popularnoji muzyky [Variety. Essays on Ukrainian popular music]. (pp. 139-160). Kyiv: UCKD [in Ukrainian].
12. Tokariev Yu. (1990) Tramplyny do "zirok". [Spring boardst othe "stars"]. Kyiv : Muzyka. traven-cherven № 3. S. 8–9. Kyiv : Music Kyiv [in Ukrainian].
13. Shevchenko O.H. (2018) Kontsept «fiuzhn» v suchasni rok-muzytsi Ukrainy. [The concept of fusion in modern rock music of Ukraine]. Mystetstvoznavchi zapysky : zb. nauk. prats. Vyp. 41. S. 102–107. Kyiv [in Ukrainian].
14. Shevchenko O.H. (2010) Ukrainska populiarna muzyka : vytoky ta problematyka (1920–1990 rr.): dys. ... kand. mystetstvoznavstva [Ukrainian popular music: origins and issues (1920–1990)] : Candidate's thesis] : 26.00.01. Kyiv : KNUKiM, 170 s. Kyiv [in Ukrainian].
15. Holden, Stephen (1988) Holden S. Review / Music; SteveForbert'sFolk-Rock. TheNewYorkTimes, Retrieved from <https://www.nytimes.com/1988/09/22/arts/review-music-steve-forbert-s-folk-rock.html>
16. Z toho bude folk! Ukrainskyi folklor : tradytsii ta suchasnist : veb-sait. URL : <https://platfor.ma/z-togo-bude-folk/> (data zvernennia 15 liutoho 2022 r.) <https://platfor.ma/z-togo-bude-folk/> [дата звернення 15 лютого 2022 р.]. [in Ukrainian].